

Duurzaam = Goed Koop

03-03-2018

Ik kreeg de vraag om verder uit te werken wat we praktisch op lokaal niveau in de Krimpenerwaard aan duurzaamheid kunnen doen. Graag! Allereerst enkele algemene notities over duurzaamheid en daarna wat dit praktisch voor ons kan betekenen; op voorhand, dat is meer dan we denken! Onze ambitie dient te zijn dat we veel hoger gaan scoren op de [Duurzaamheidsindex voor gemeenten](#) en dat moet ook makkelijk kunnen!

Enkele algemene notities over duurzaamheid:

Velen denken bij duurzaamheid vooral aan zonne-energie en dergelijke. Duurzame energie hoort er zeker bij, maar het onderwerp gaat veel verder dan dat. Denk aan de economie, grondstoffengebruik, industriële ontwerpen, wegen, transportmiddelen, bestuur en overheid, wonen, werken... Kortom: alles wat met mensen, werken en de aarde te maken heeft: People, Profit, Planet.

Je zou het zo kunnen zeggen: "de manier waarop we nu leven mag niet ten koste gaan van de mogelijkheden van onze kleinkinderen."

We moeten nu investeren, gericht op de generaties na ons, zodat zij het later net zo goed kunnen hebben als wij. Dat betekent dus: hergebruiken van grondstoffen en energie; een zogenoemde "circulaire economie" waarin de ontwerper altijd gericht is op hergebruik van onderdelen of in ieder geval van de materialen. (De huidige economie is tot heden nog te veel te beschouwen als een "lineaire economie": iets moet mooi, handig en vooral fonkelnieuw zijn. En als het hier in Nederland niet meer geschikt is voor gebruik, dan verscheppen we het naar een ander land, of het gaat bij het restafval....)

De Verenigde Naties beschreven zo: "**Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen**".

En waar zitten die "behoefte van het heden" zoal? En hoe vullen we die in overgrote meerderheid in?

Elektriciteit	Verbranden van gas, kolen e.d.
Warmte	Verbranden van gas, kolen, hout
Verplaatsing	Verbranden van benzine en dieselolie
Spullen	Vaak van onstabiele kunststoffen vol weekmakers, kleurstoffen etc.
Kleding	Vaak van geverfde natuurlijke materialen of kunststoffen.
Vakantie	Vaak vliegen of verre autoritten met veel gebruik van brandstoffen
Beschutting en verblijf voor wonen en werken	Combinatie van natuurlijke materialen en kunststoffen.
Gezondheidszorg	Naast menskracht en verblijf: medicijnen
Afvoeren afval	Verbranden

Er worden kortom heel veel grondstoffen verbrand om in onze huidige behoeften te voorzien. Nu heb ik wel eens betoogd dat als iemand 2 bomen (van 40 jaar oud) per jaar moet verbranden om zijn huis warm te houden, hij minstens een bosje van 80 bomen in stand zou moeten houden om circulair te zijn (dit overigens nog los van de luchtverontreiniging).

Beter is het natuurlijk om je huis te verwarmen met energie die is opgewekt zonder dat daarmee het milieu werd belast.

Bovenstaande lijst van behoeften kan al een stuk duurzamer worden als er 2 dingen veranderen:

- 1) Warmte en verplaatsing in het vervolg met duurzaam opgewekte elektriciteit.
- 2) Spullen, kleding en gebouwen ontwerpen op de situatie van einde levensloop en niet (alleen) op de situatie van nieuw bij opleveren. Het gaat dus om de sloopbaarheid en de herbruikbaarheid van materialen. Voorkom dat alles wat nu nieuw wordt opgeleverd aan het einde van de levensloop allemaal naar het restafval moet.... Circulair bouwen en produceren!

Wat kunnen we binnen de gemeente Krimpenerwaard praktisch doen? Zie ook de [Gemeentelijk Duurzaamheidsindex!](#)

Er is vergeleken op 3 sub-thema's: "Mens en Maatschappij", "Milieu en energie" en "Economie". Uit de vergelijkende cijfers zouden we in de Krimpenerwaard met name aandacht moeten hebben voor "Milieu en energie" en "Economie". Een 7 puntenplan:

- 1) Zelf als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld geven en (1) onze gebouwen "nul op de meter" maken; (2) onze inkoopstrategie baseren op duurzaam inkopen en (3) onze eigen elektriciteit (blijven) inkopen als groene stroom. Hier wordt aan gewerkt, maar we zijn er nog lang niet.
- 2) Werken aan meer duurzame energie! Dit kan door ruimte te bieden aan burgerinitiatieven zoals de "postcode-roos": zonnepanelen op daken van grote gebouwen en/of windmolens die in eigendom zijn van een vereniging van eigenaren of een coöperatie: burgers die ieder voor een deel eigenaar zijn van die windmolen of zonnepanelen. Op dit moment ligt de duurzaam opgewekte energieopbrengst bij ons op 338 kWh per inwoner; dat is erg laag; het hoeft niet direct naar het niveau van Delfzijl (bijna 50.000 kWh per inwoner!) maar naar 7000 kWh per inwoner zou het moeten kunnen gaan!
- 3) Blijven werken aan scheiden van afval. Dit moet richting 100 kg per inwoner per jaar. (nu geeft de duurzaamheidsindex nog 518 kg per inwoner per jaar aan.
- 4) Faciliteren elektrisch rijden door het aantal openbare laadpalen verder te laten groeien. Als we als gemeente op het Nederlandse gemiddelde zouden scoren, dan zouden we er 88 in onze gemeente moeten hebben (In Nederland 160 stuks per 100.000 inwoners). Op het kaartje van [Allego](#) staan er nu zo'n 15 stuks. Dat aantal zal dus snel moeten kunnen groeien. De laadpalen kunnen door een marktpartij (in de Krimpenerwaard is dat Allego) worden geleverd en onderhouden. Dit kan wat het CDA betreft zo blijven, maar het [beleid](#) moet binnenkort wel proactiever: gericht op geschikte locaties en geschikt gemaakte bekabeling; dit voorkomt ook dat per paal een verkeersbesluit genomen moet worden. We moeten ons realiseren dat, als na 2025 het aantal elektrische auto's sterk gaat toenemen (prijs wordt gelijkwaardig en actieradius wordt groter), er in de gemeente Krimpenerwaard duizenden openbare laadpalen nodig worden voor de woonkernen waar mensen niet de auto op hun eigen terrein kunnen plaatsen. Opladen wordt dan net zo logisch als parkeren.
- 5) Samen met huiseigenaren, woningbouwcorporaties en bedrijven werken aan 15% energiebesparing in woningen en bedrijven. (Het totale energiegebruik in de Krimpenerwaard ligt nu op een kleine 8000 kWh per inwoner; het laagste energieverbruik is in Almere te vinden: minder dan 6000 kWh per inwoner.)
- 6) Duurzame overheid: doorontwikkeling burgerparticipatie: de burgers serieus nemen betekent niet alleen dat ze mogen deelnemen aan de acties van de gemeente, dat ze inspraak hebben, maar het betekent ook dat die burgers zelf initiatieven nemen voor de leefbaarheid van hun woonkern of wijk. De rollen zijn dan omgedraaid: de gemeente participeert dan in dat burgerinitiatief. In de Krimpenerwaard ligt de burgerparticipatie reeds vrij hoog: 62,3%; deze betrokkenheid biedt dus kansen om burgers tot echt eigen initiatieven te laten komen. Bij voorbeeld energie-coöperaties, maar ook andere initiatieven onder de noemer "right to challenge".
- 7) Tot slot, maar zeker niet het minst belangrijk: de stimulering van de "economie"; bij uitstek een zaak voor marktpartijen. Toch kan de gemeente hier ook veel in betekenen: vestigingsklimaat; bereikbaarheid; beschikbaarheid bedrijfsterreinen, enz. Blijvend op bestuurlijk niveau met ondernemers in gesprek zijn om snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen en behoeften.

Kees Larooij
Raadslid Krimpenerwaard (CDA)